

verbestemmelse for databaser svarende til, hvad der gælder for edb-programmer.

Endelig har Danmarks Radio og TV 2 ytret ønske om, at der medtages forslag om en ændring af de gældende bestemmelser i lovens §§ 30 og 68 om aftalelicens og tvangslicens for henholdsvis udsendelse af værker og grammofonplader i radio og fjernsyn samt om visse spørgsmål i forbindelse med anvendelsen af radiofoniernes arkivmateriale. Radiofoniernes ser gerne, at de nævnte licensbestemmelser udvides til også at omfatte såkaldte »on-demand« udsendelser, dvs. udsendelser hvor seeren/lytteren interaktivt selv bestemmer, på hvilket tidspunkt en udsendelse skal starte.

Da de af radiofoniernes rejste spørgsmål har sammenhæng med en række spørgsmål, som skal drøftes inden for EU i løbet af 1998 i forbindelse med en senere fælles ratifikation fra EU-landenes side af WIPO Copyright Treaty og WIPO Performances and Phonograms Treaty, som blev vedtaget i Geneve i december 1996, finder Kulturministeriet, at en nærmere stillingtagen til de af radiofoniernes rejste spørgsmål bør afvente overvejelserne inden for EU.

Der henvises med hensyn til de tilkendegivne hørings synspunkter i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget har til formål at skabe mulighed for, at aftalicensordningen for fotokopiering til undervisningsbrug i fremtiden også kan finde anvendelse på aftaler, som måtte give adgang til digital eksemplar fremstilling.

Efter den gældende lovs § 13, stk. 1, kan der til brug i undervisningsvirksomhed ved fotokopiering eller lignende fremstilles eksemplarer af udgivne værker samt ved optagelse foretages eksemplarfremstilling af værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. De fremstillede eksemplarer må kun udnyttes inden for undervisningsvirksomhed, som omfattes af den i § 50 forudsatte aftale.

Aftalelicens efter § 50 betyder, at brugere på undervisningsområdet, der har indgået aftale med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til en bestemt art værker, efter loven får en ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen, herunder udenlandske rettighedshavere.

Bestemmelsen om optagelser fra radio og fjernsyn til undervisningsbrug indeholder ikke nogen begrænsning med hensyn til optagelsesteknik og omfatter således såvel analoge som digitale optagelser.

Aftalelicensbestemmelsen vedrørende eksemplarfremstilling til undervisningsbrug af udgivne værker giver kun mulighed for at fremstille eksemplarer ved fotokopiering og andre former for ikke-forlagsmæssige metoder til reproduktion af trykte tekster og lignende, fx duplikering og offset-trykning. Digital kopiering omfattes ikke af bestemmelsen.

I de senere år er det blevet stadig mere almindeligt inden for undervisningssektoren at anvende teknologibaseret undervisningsmateriale. Det digitale materiale kan være fremstillet ved indtastning af trykte forlæg, scanning af trykt materiale, downloading af værker, som er tilgængelige online fra databaser, eller ved digital kopiering af værker udgivet i digital form, fx på cd-rom.

Efter Kulturministeriets opfattelse har den aftalelicensordning, som i en årrække har været gældende for fotokopiering, fungeret tilfredsstillende. Ordningen synes at have skabt en rimelig balance mellem på den ene side undervisningsrådets ønske om på et enkelt retligt grundlag at kunne udnytte beskyttede værker og på den anden side ophavsmændenes ønske om at have kontrol med og mulighed for at opnå vederlag for den undervisningsmæssige udnyttelse af deres værker.

På denne baggrund finder Kulturministeriet, at den gældende aftalelicensordning for fotokopiering bør justeres, således at den også kan finde anvendelse på de nye digitale kopieringsteknikker.

Uden en sådan justering risikerer man efter ministeriets opfattelse, at den digitale kopiering på undervisningsområdet løber ud af kontrol til gene for såvel brugere som rettighedshavere.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at ordene »ved fotokopiering eller lignende« i lovens § 13, stk. 1, 1. led, udgår af lovteksten. Bestemmelsen vil herefter give adgang til enhver form for eksemplarfremstilling til brug i undervisningsvirksomhed uanset den anvendte teknik.

De organisatoriske forudsætninger for en udvidelse af aftalelicensen må efter Kulturministeriets opfattelse skønnes at være til stede. Ministeriet går ud fra, at Copy-Dan's kopisektor, som har opnået ret til at varetage rettighedshavernes interesser, når det gælder fotokopiering, efter forhandlinger rettighedshaverne imellem vil kunne udvide sit administrationsområde til også at omfatte digital kopiering. Ligesom det har været tilfældet på fotokopieringsområdet, finder ministeriet det vigtigt, at der også på det digitale område i fremtidige kollektivaftaler gennem-